

หลักสูตร หลักสูตรการทำปุ๋ยหมัก

จำนวน 20 ชั่วโมง

กลุ่มวิชา เกษตรกรรม

ความเป็นมา จากนโยบายและจุดเน้นการดำเนินงานของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยประจำปีงบประมาณ 2561 ตามนโยบายเร่งด่วนเพื่อร่วมขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ข้อที่ 3 ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคนให้มีคุณภาพ ข้อ 5 ศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน สู่ “วิสาหกิจชุมชน : ชุมชนพึ่งตนเอง ทำได้ ขายเป็น” และ ภารกิจต่อเนื่อง ข้อที่ 1 ด้านการจัดการศึกษาและ การเรียนรู้ 1.3.การศึกษาต่อเนื่อง 1) จัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำอย่างยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับ การจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ และอาชีพที่สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียน และศักยภาพของแต่ละพื้นที่ นั้น ปัจจุบัน ปุ๋ยหมัก ได้รับความนิยมนมากขึ้นเรื่อยๆ เพราะได้รับการยอมรับ ว่าสามารถช่วยให้ผลผลิตดีขึ้น และไม่เป็นอันตรายเหมือนกับปุ๋ยเคมี อีกทั้งยังสามารถทำได้เองอีกต่างหาก ปุ๋ยสามารถแบ่งออกได้เป็นสองประเภทคือปุ๋ยน้ำที่เกิดจากขยะเปียกต่างๆ เช่น เศษอาหาร เศษผัก เศษผลไม้ พืชสมุนไพรและปุ๋ยที่เกิดจากการผลิตจากสัตว์ เช่น ปลา หรือหอยเชอรี่ ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริม สนับสนุน และตอบสนองกับความต้องการของประชาชนกลุ่มเป้าหมายใน โครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน หลักสูตรพัฒนาอาชีพ วิชา การทำปุ๋ยหมัก รูปแบบกลุ่มสนใจไม่เกิน 20 ชั่วโมงขึ้น เพื่อเป็นการให้ความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนาพัฒนาอาชีพให้กับประชาชนกลุ่มเป้าหมายและผู้สนใจในตำบลให้สามารถนำไปประกอบเป็นอาชีพ พัฒนาอาชีพ เพื่อลดรายจ่ายในการซื้อปุ๋ยเคมีให้กับตนเองและครอบครัว เป็นการสร้างอาชีพให้เกิดความ มั่นคงต่อไป หลักการของหลักสูตร การจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ ก็มีหลักการดังนี้

1. เป็นหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่น ด้านหลักสูตร การจัดการกระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ด้านการจัดการและบริการ โดยเน้นการบูรณาการให้สอดคล้องกับศักยภาพด้านต่าง ๆ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศ และทำเลที่ตั้ง ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตของประชาชน และศักยภาพของ ทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่

2. มุ่งพัฒนาคนไทยให้ได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทำอย่างมีคุณภาพทั่วถึงและ เท่าเทียมกัน สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง และเป็นบุคคลที่มีวินัยเปี่ยมไปด้วยคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก ความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม

3. ส่งเสริมให้มีความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่าย

4. ส่งเสริมให้มีการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์เข้าสู่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5. เน้นการปฏิบัติจริงเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปประกอบอาชีพให้เกิดรายได้ที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังนี้

1. เพื่อเพิ่มพูนความรู้ประสบการณ์และทักษะอาชีพการทำปุ๋ยหมัก
2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพลดรายจ่าย สร้างรายได้
3. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
4. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้พัฒนาตนเอง

พัฒนางานให้ดียิ่งขึ้นกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายคือประชาชนกลุ่มเป้าหมายนอกระบบโรงเรียน

1. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
2. ผู้มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

ระยะเวลา 20 ชั่วโมง

ทฤษฎี 6 ชั่วโมง

ปฏิบัติ 14 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1	1. ช่องทางการประกอบอาชีพ	1.1 ความสำคัญของการประกอบอาชีพ 1.2 สามารถบอกความจำเป็นในการประกอบอาชีพเกษตรที่ใช้ปุ๋ยหมักได้ 1.3 บอกและหาแหล่งเรียนรู้ 1.4 บอกทิศทางการประกอบอาชีพการเกษตรที่ใช้ปุ๋ยหมัก	1.1 ความสำคัญของการประกอบอาชีพเกษตรที่ใช้ปุ๋ยหมัก 1.2 ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพเกษตรที่ใช้ปุ๋ยหมัก 1.3 แหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพการเกษตรที่ใช้ปุ๋ยหมัก 1.4 ทิศทางการประกอบอาชีพการเกษตรที่ใช้ปุ๋ยหมัก	1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สถานประกอบการ สื่อของจริง สื่อบุคคลในชุมชน ประเทศ และโลก เพื่อนำข้อมูลมาคิดวิเคราะห์ และใช้ในการประกอบอาชีพการเกษตรที่ใช้ปุ๋ยหมักในชุมชน 2. วิเคราะห์อาชีพที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรที่ใช้ปุ๋ยหมัก ที่พบได้ในชุมชน จากข้อมูลต่างๆ 3. ศึกษาดูงานในสถานประกอบการ แหล่งเรียนรู้ต่างๆ ในอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรที่ใช้ปุ๋ยหมัก เพื่อรู้ทิศทางประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการใช้กระบวนการคิดเป็นและความเป็นไปได้ ตามศักยภาพ ๕ ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของทรัพยากร ธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะ ภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศของจังหวัด ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิต ของจังหวัด และ ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์	1	4

2	<p>2. ทักษะการประกอบอาชีพเกษตรที่ เกี่ยวข้องกับปุ๋ยหมัก</p>	<p>1. ความหมายและ ความสำคัญของปุ๋ยหมัก ต่อการเกษตรได้</p> <ul style="list-style-type: none"> - บอกความหมายของ ปุ๋ยได้ - อธิบายถึงความสำคัญ ของการใช้ปุ๋ยหมัก ต่อ การเกษตรได้ <p>2. วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ใน การทำปุ๋ยหมัก</p> <ul style="list-style-type: none"> - บอกวัสดุที่ใช้ในการทำ ปุ๋ยหมัก - บอกวัสดุที่ใช้ในการทำ ปุ๋ยหมัก - สามารถใช้อุปกรณ์ ต่างๆ ได้ถูกต้อง <p>3. สูตรการทำปุ๋ยหมัก ที่น าไปใช้ทางการ เกษตรได้</p> <ul style="list-style-type: none"> - อธิบายสูตรการทำปุ๋ย หมักที่ใช้เร่งการ เจริญเติบโตของพืชได้ 	<p>2.1 ความหมายและ ความสำคัญของ ปุ๋ยหมัก ต่อการเกษตร</p> <p>2.1.1 ความหมายและ ความส าคัญของปุ๋ยหมัก</p> <p>2.1.2 วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ใน การทำปุ๋ยหมัก</p> <p>2.1.3 สูตรการทำปุ๋ยหมัก ที่ใช้กับการเกษตร</p> <p>2.2 ขั้นตอนการทำปุ๋ย หมักที่ ใช้ทางการเกษตร</p> <p>2.2.1 การใช้เครื่องมือ และ อุปกรณ์</p> <p>2.2.2 การเตรียมวัสดุ และ อุปกรณ์</p> <p>2.2.3 การทำปุ๋ยหมักสูตร ต่างๆ</p> <p>2.3 การใช้ปุ๋ยหมัก</p> <p>2.3.1 การใช้ปุ๋ยหมักกับ พืช</p> <p>2.3.2 การใช้ปุ๋ยหมักกับ ปุ๋ย อินทรีย์ชนิดอื่น</p>	<p>1. ศึกษาข้อมูล เรียนรู้ ขอบข่ายการประกอบอาชีพที่ เกี่ยวข้องกับการทำปุ๋ยหมัก จากสื่อต่างๆ ทั้ง เอกสาร สื่อ อิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ</p> <p>2. ศึกษาแหล่งเรียนรู้ เกี่ยวกับอาชีพที่เกี่ยวกับใช้ปุ๋ย หมัก</p> <p>3 ฝึกทักษะการประกอบ อาชีพเกี่ยวข้องกับการทำปุ๋ย หมัก</p> <p>4 ดำเนินการเรียนรู้และฝึก ทักษะตามหลักสูตร เกี่ยวข้อง กับการทำปุ๋ยหมัก</p> <p>5. ชักถาม / แลกเปลี่ยน เรียนรู้ประสบการณ์</p> <p>6. จัดบันทึกผลการเรียนรู้</p>	1	4
---	---	--	--	---	---	---

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
3	3 .การบริหารจัดการในอาชีพ	1. สามารถวิเคราะห์ความต้องการของตลาด 2. สามารถคิดคำนวณต้นทุน ผลกำไร/ขาดทุน 3. สามารถวางแผนการจัดการเกี่ยวกับผลผลิตได้ 4. สามารถวิเคราะห์และบอกวิธีแก้ปัญหาความเสี่ยงในการประกอบอาชีพ ได้ 5. บอกวิธีการป้องกันปัญหาที่เกิดจากความเสี่ยง	3.1 การบริหารจัดการในการประกอบ อาชีพการทำปุ๋ยหมัก 3.1.1 สามารถบริหารจัดการในการทำปุ๋ยหมัก 3.1.2 การจัดการเกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพการทำปุ๋ยหมัก 3.1.3 การคิดคำนวณต้นทุนการทำปุ๋ยหมัก	1. ศึกษาข้อมูลการตลาด และวิเคราะห์ความต้องการ ของตลาดในชุมชน ประเทศและโลก จากสื่อต่างๆ ทั้งเอกสาร สื่อบุคคล สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ต่าง ๆ และแหล่งเรียนรู้ 2. แบ่งกลุ่มศึกษาวิเคราะห์ และระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดขึ้น รวมทั้งหาแนวทางในการจัดการความเสี่ยง 3. ฝึกปฏิบัติการคิดคำนวณต้นทุน กำไร การจัดทำบัญชีฟาร์ม การกำหนดราคา การส่งเสริมการขาย การ กระจายสินค้า	1	4
4	4. โครงการประกอบอาชีพการทำปุ๋ยหมัก	4.1 บอกความสำคัญของโครงการอาชีพได้ 4.2 บอกประโยชน์ของโครงการอาชีพได้ 4.3 บอกองค์ประกอบของโครงการอาชีพได้ 4.4 อธิบายความหมายขององค์ประกอบของโครงการอาชีพได้ 4.5 อธิบายลักษณะการเขียนที่ดีขององค์ประกอบ ของโครงการอาชีพได้	4.1 ความสำคัญของโครงการอาชีพ 4.2 ประโยชน์ของโครงการอาชีพ 4.3 องค์ประกอบของโครงการอาชีพ 4.4 การเขียนโครงการอาชีพ 4.5 การประเมินการเหมาะสมและ สอดคล้องของโครงการอาชีพ	4.1 จัดให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้ เรื่อง ความสำคัญของโครงการอาชีพประโยชน์ของโครงการอาชีพ องค์ประกอบของโครงการอาชีพ แล้วจัดกิจกรรม การสนทนา แลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็น เพื่อสร้าง แนวคิดในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ 4.2 จัดให้ผู้เรียนศึกษาสาระข้อมูลจากใบความรู้เรื่อง ตัวอย่างการเขียนโครงการอาชีพที่ดี	2	3

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
3	3 .การบริหารจัดการในอาชีพ	1. สามารถวิเคราะห์ความต้องการของตลาด 2. สามารถคิดคำนวณต้นทุน ผลกำไร/ขาดทุน 3. สามารถวางแผนการจัดการเกี่ยวกับผลผลิตได้ 4. สามารถวิเคราะห์และบอกวิธีแก้ปัญหาความเสี่ยงในการประกอบอาชีพ ได้ 5. บอกวิธีการป้องกันปัญหาที่เกิดจากความเสี่ยง	3.1 การบริหารจัดการในการประกอบ อาชีพการทำปุ๋ยหมัก 3.1.1 สามารถบริหารจัดการในการทำปุ๋ยหมัก 3.1.2 การจัดการเกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพการทำปุ๋ยหมัก 3.1.3 การคิดคำนวณต้นทุนการทำปุ๋ยหมัก	1. ศึกษาข้อมูลการตลาด และวิเคราะห์ความต้องการ ของตลาดในชุมชน ประเทศและโลก จากสื่อต่างๆ ทั้งเอกสาร สื่อบุคคล สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ต่าง ๆ และแหล่งเรียนรู้ 2. แบ่งกลุ่มศึกษาวิเคราะห์ และระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดขึ้น รวมทั้งหาแนวทางในการจัดการความเสี่ยง 3. ฝึกปฏิบัติการคิดคำนวณต้นทุน กำไร การจัดทำบัญชีฟาร์ม การกำหนดราคา การส่งเสริมการขาย การ กระจายสินค้า	1	4
4	4. โครงการประกอบอาชีพการทำปุ๋ยหมัก	4.1 บอกความสำคัญของโครงการอาชีพได้ 4.2 บอกประโยชน์ของโครงการอาชีพได้ 4.3 บอกองค์ประกอบของโครงการอาชีพได้ 4.4 อธิบายความหมายขององค์ประกอบของโครงการอาชีพได้ 4.5 อธิบายลักษณะการเขียนที่ดีขององค์ประกอบ ของโครงการอาชีพได้	4.1 ความสำคัญของโครงการอาชีพ 4.2 ประโยชน์ของโครงการอาชีพ 4.3 องค์ประกอบของโครงการอาชีพ 4.4 การเขียนโครงการอาชีพ 4.5 การประเมินการเหมาะสมและ สอดคล้องของโครงการอาชีพ	4.1 จัดให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้ เรื่อง ความสำคัญของโครงการอาชีพประโยชน์ของโครงการอาชีพ องค์ประกอบของโครงการอาชีพ แล้วจัดกิจกรรม การสนทนา แลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็น เพื่อสร้าง แนวคิดในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ 4.2 จัดให้ผู้เรียนศึกษาสาระข้อมูลจากใบความรู้เรื่อง ตัวอย่างการเขียนโครงการอาชีพที่ดี	2	3

การจัดกระบวนการเรียนรู้

- ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร/ภูมิปัญญา
- การศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้
- แลกเปลี่ยนเรียนรู้
- ฝึกปฏิบัติจริง

สื่อการเรียนรู้

1. ศึกษาเอกสาร / ใบความรู้
2. ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน /วิทยากร /ภูมิปัญญาท้องถิ่น

การวัดและประเมินผล

1. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
2. การประเมินผลงานการปฏิบัติระหว่างเรียนความสำเร็จของการปฏิบัติและจบหลักสูตร

การจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

การเทียบโอน

ผู้เรียนที่จบหลักสูตรนี้สามารถนำไปเทียบโอนผลการเรียนรู้กับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในสาระการประกอบอาชีพวิชาเลือกที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น

หนังสือรับรองหลักสูตร

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอรัตนวาปี ได้พัฒนาปรับปรุงและรวบรวมหลักสูตรวิชาการทำ
ปุ๋ยหมัก กลุ่มสนใจ จำนวน 20 ชั่วโมง ซึ่งเป็นหลักสูตรที่สอดคล้องกับสภาพบริบทและสภาพแวดล้อมของ
ชุมชน เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ รูปแบบกลุ่มสนใจได้

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอรัตนวาปี ขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนา
หลักสูตรในครั้งนี้ ประกอบด้วยวิทยากรวิชาชีพ ครู กศน.ตำบล เจ้าหน้าที่งานการศึกษาต่อเนื่อง เป็นหลักสูตร
ที่ผ่านการเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาและอนุมัติโดยผู้บริหารสถานศึกษา สามารถนำไปใช้ในการ
จัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาชีพต่อไป

ลงชื่อ..........ผู้เสนอหลักสูตร

(นายสุรียา อัครชาติ)

(ครู กศน.ตำบล/เจ้าหน้าที่งานต่อเนื่อง)

ลงชื่อ..........ผู้อนุมัติหลักสูตร

(นายทศรัศม์ คงยก)

ครู รักษาการในตำแหน่ง

ผู้อำนวยการสถานศึกษา กศน.อำเภอรัตนวาปี
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการสถานศึกษา สกร.อำเภอรัตนวาปี

ลงชื่อ..........ผู้เห็นชอบหลักสูตร

(นายประเทือง นางาม)

(ประธานกรรมการสถานศึกษา)